

Udenrigsministeriet

Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
-	2022 – 11597	JTEU	7. april 2022

EUU alm. del – svar på spørgsmål 169 fra Morten Messerschmidt (DF) stillet den 31. marts 2022 til udenrigsministeren.

Spørgsmål

Ministeren bedes fremlægge, hvorledes tidligere EU-folkeafstemningsspørgsmål i Danmark er blevet formuleret på stemmesedlen.

Svar

Da spørgsmålet omhandler valglovgivningen, har Indenrigs- og Boligministeriet afgivet oplysninger til brug for besvarelsen.

For så vidt angår formuleringen på stemmesedlen sker besvarelsen på baggrund af indholdet af de dagældende folketingsvalglove og bekendtgørelser om stemmesedler ved folkeafstemninger.

Indenrigs- og Boligministeriet har oplyst, at der ved opslag i stemmerummet skal gives vælgerne vejledning om, at vælgere, der stemmer for lovforslaget eller loven, sætter et kryds ved ordet »Ja« på stemmesedlen, mens vælgere, der stemmer imod, sætter et kryds ved ordet »Nej«. Dette følger af § 99, stk. 3, i lov om valg til Folketinget (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022).

For så vidt angår de afstemningstemaer, der er fremgået af sådanne opslag i stemmerummet ved folkeafstemningerne i 1972, 1986, 1992, 1993 og 1998, sker besvarelsen på grundlag af udenrigsministerens svar af 11. maj 2000 til Folketingets Europaudvalg på spørgsmål nr. 1 til L 288 (FT 1999-2000) (Det Politisk-Økonomiske Udvalg, Alm. del - bilag 103) om ordlyden af de stemmevejledninger, som blev benyttet i forbindelse med disse folkeafstemninger.

Jeg kan på den baggrund oplyse følgende om de otte folkeafstemninger om EU-spørgsmål, der hidtil har været afholdt i Danmark, idet evt. yderligere spørgsmål desangående bedes rettet til indenrigs- og boligministeren:

1. 1972-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen den 2. oktober 1972

Der stemmes om det af Folketinget vedtagne forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter kryds ved JA

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter kryds ved NEJ

Der må kun sættes ét kryds på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

§ 70 i den dagældende lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 366 af 10. august 1970, lød således:

”§ 70. [...]

Stk. 2. På stemmesedlen skal ordene ”Ja” og ”Nej” være tydeligt trykt over hinanden, adskilt ved en trykt vandret streg. På stemmesedlen skal endvidere være trykt opstillingskredsens betegnelse samt afstemningens år og dag. Intet andet navn eller ord og intet tal eller tegn må være påført nogen stemmeseddel enten ved tryk eller ved skrift eller på anden måde, jfr. dog stk. 4.

Stk. 3. [...]

Stk. 4. Såfremt der på samme sag afholdes afstemning om to eller flere lovforslag eller love, skal der benyttes stemmesedler af forskellig farve. Nærmere bestemmelse herom fastsættes af indenrigsministeren. Endvidere skal stemmesedlerne ud over den i stk. 2 anførte tekst være påtrykt titlen på det lovforslag eller den lov, de vedrører.

Stk. 5. Indenrigsministeren kan give nærmere forskrifter om stemmesedlernes udseende.”

Hjemlen i § 70, stk. 5, ses ikke at være udnyttet. Ifølge de dagældende regler hverken skulle eller måtte der således fremgå et afstemningstema af stemmesedlerne, medmindre der samme dag afholdtes afstemning om to eller flere lovforslag eller love.

2. 1986-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen den 27. februar 1986

Der stemmes ”Ja” eller ”Nej” til følgende spørgsmål:

Skal Danmark tiltræde EF-pakken (Europæisk Fælles Akt)

Den, der stemmer for tiltrædelsen, sætter kryds ved JA

Den, der stemmer imod tiltrædelsen, sætter kryds ved NEJ

Der må kun sættes ét kryds på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

Det var fastsat i § 1, stk. 2, i lov nr. 24 af 5. februar 1986 om afholdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks tiltrædelse af EF-pakken (Europæisk Fælles Akt), at der ved folkeafstemningen stemtes »ja« eller »nej« til følgende spørgsmål: ”Skal Danmark tiltræde EF-pakken (Europæisk Fælles Akt).”

Der var imidlertid ikke fastsat regler om udformningen af stemmesedler. Loven henviste i stedet til bl.a. § 70 i den dagældende folketingsvalglov, som er gengivet ovenfor under pkt. 1, og som indebar, at der ikke skulle angives et afstemningstema på stemmesedlerne.

3. 1992-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen den 2. juni 1992

Der stemmes om det af Folketinget vedtagne forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske

Fællesskaber m.v. (Danmarks tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske Union)

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter kryds ved Ja

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter kryds ved Nej

Der må kun sættes ét kryds på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

§ 98 i den dagældende lov om valg til Folketinget, jf. lov nr. 271 af 13. maj 1987 med senere ændringer, lød således:

”§ 98. På stemmesedlerne ved folkeafstemninger skal klart adskilt være trykt ordene »Ja« og »Nej«.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning.”

Hjemlen i § 98, stk. 2, var udnyttet ved udstedelse af bekendtgørelse nr. 170 af 11. marts 1992 om stemmesedler til brug ved folkeafstemninger.

Folketingsvalglovens § 98 og den dagældende stemmeseddelbekendtgørelse indebar, at der ikke skulle angives et afstemningstema på stemmesedlen.

Det bemærkes, at folketingsvalglovens § 98 gælder uændret.

4. 1993-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen den 18. maj 1993

Der stemmes om det af Folketinget vedtagne forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter x ved JA

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter x ved NEJ

Der må kun sættes eet kryds på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

Folketingsvalglovens § 98 og den dagældende stemmeseddelbekendtgørelse nr. 170 af 11. marts 1992, som fandt anvendelse i medfør af henvisningen i lov nr. 153 af 31. marts 1993 om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten, indebar, at der ikke skulle angives et afstemningstema på stemmesedlen. Der henvises til det under pkt. 3 anførte.

5. 1998-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen den 28. maj 1998

Der stemmes om det af Folketinget vedtagne forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber

(Danmarks ratifikation af Amsterdam-Traktaten om ændring af Traktaten om Den Europæiske Union, Traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber og visse tilknyttede akter)

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter X ved Ja

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter X ved Nej

Der må kun sættes eet kryds på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

Folketingsvalglovens § 98 og den dagældende stemmeseddelbekendtgørelse nr. 170 af 11. marts 1992 indebar, at der ikke skulle angives et afstemningstema på stemmesedlen. Der henvises til det under pkt. 3 anførte.

6. 2000-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen den 28. september 2000

Der stemmes om det af Folketinget vedtagne forslag til lov om Danmarks deltagelse i den fælles valuta

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter X ved Ja

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter X ved Nej

Der må kun sættes eet kryds på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

Folketingsvalglovens § 98 og den dagældende stemmeseddelbekendtgørelse nr. 170 af 11. marts 1992 indebar, at der ikke skulle angives et afstemningstema på stemmesedlen. Der henvises til det under pkt. 3 anførte.

7. 2014-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen søndag den 25. maj 2014

Der stemmes om det forslag til lov om en fælles patentdomstol m.v., der er vedtaget af Folketinget.

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter X ved Ja

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter X ved Nej

Der må kun sættes ét X på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

I den dagældende bekendtgørelse nr. 185 af 8. marts 2011 om stemmesedler til brug ved folkeafstemninger fremgik følgende af § 4, sidste pkt.:

”§ 4. [...] Umiddelbart under betegnelsen for dato og år for afstemningen, begyndende fra stemmesedlens venstre kant, anføres med fede typer titlen og med almindelige typer en eventuel undertitel på det lovforslag eller den lov, der stemmes om.”

På denne baggrund var følgende anført som overskrift (afstemningstema) på stemmesedlen:

”Forslag til lov om en fælles patentdomstol m.v.”

8. 2015-folkeafstemningen

Afstemningstemaet i opslag i stemmerummet:

”Vejledning ved folkeafstemningen torsdag den 3. december 2015

Der stemmes om det forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning, der er vedtaget af Folketinget.

Den, der stemmer for lovforslaget, sætter X ved Ja

Den, der stemmer imod lovforslaget, sætter X ved Nej

Der må kun sættes ét X på stemmesedlen”

Afstemningstemaet på stemmesedlen

Om indholdet af den dagældende stemmeseddelbekendtgørelse nr. 185 af 8. marts 2011 henvises til pkt. 7. Følgende var anført som overskrift (afstemningstema) på stemmesedlen:

”Forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning”

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod